

ciu Haliny Semenowicz. Anna Wiśniewska zaprezentowała analizę dziennika z 1999 r. Monika Jedlińska i Martyna Kulpa dokonały porównania dwóch dzienników H. Semenowicz z 1994 i 1990 r.

W ostatnim wystąpieniu Agata Szwech przedstawiła wnioski z analizy studenckich esejów na temat uczestnictwa w zajęciach (*Wymiary biograficznego uczenia się w świetle dzienników Haliny Semenowicz*). W opinii studentów była to ważna lekcja człowieczeństwa i historii.

Agata Szwech

Konferencja Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, O. Toruń i Bydgoszcz „Wychowanie do wartościowego życia jednostki i wspólnoty”, Bydgoszcz–Toruń, 19–20.10.2015 r.

W dniach 19–20 października 2015 r. dwa oddziały Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego – toruński i bydgoski – zorganizowały ogólnopolską konferencję naukową pt. *Wychowanie do wartościowego życia jednostki i wspólnoty*. Spotkanie odbywało się pod patronatem Zarządu Głównego PTP, a Komitet Naukowy konferencji stanowili wybitni pedagodzy z różnych ośrodków akademickich, będący równocześnie członkami Zarządu PTP: prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński – członek rzeczywisty PAN, Honorowy Przewodniczący PTP; prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak – Przewodnicząca PTP; prof. dr hab. Beata Przyborowska – Prorektor ds. Kształcenia UMK Toruń; prof. nadzw. dr hab. Piotr Petrykowski – Dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych UMK Toruń; prof. dr hab. Ewa A. Zwolińska – Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UKW Bydgoszcz; prof. dr hab. Ewa Filipiak – UKW Bydgoszcz – Dyrektor Instytutu Pedagogiki UKW Bydgoszcz; prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak – Wiceprzewodnicząca PTP; prof. nadzw. dr hab. Joanna Ostrouch-Kamińska – Wiceprzewodnicząca PTP; dr Halina Rotkiewicz – Wiceprzewodnicząca PTP; prof. dr hab. Marian Walczak – Sekretarz Generalny PTP; prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP; prof. dr hab. Wanda Dróżka – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP; prof. nadzw. dr hab. Alicja Jurgiel-Aleksander – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP; prof. nadzw. dr hab. Mirosław Sobecki – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP oraz prof. nadzw. dr hab. Hanna Solarczyk-Szwec – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP.

Przewodniczącą Komitetu Naukowego konferencji była Przewodnicząca PTP O. Toruń dr hab. H. Solarczyk-Szwec, prof. UMK, natomiast obowiązki przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego wzięła na siebie dr Anna Jakubowicz-Bryx. Spotkanie nie mogłoby się odbyć bez organizacyjnego i merytorycznego wsparcia Wydziału Nauk Pedagogicznych UMK oraz Wydziału Pedagogiki i Psychologii UKW, co ma także istotne znaczenie dla współpracy naukowej czy projektowej obu środowisk naukowych, a także dla promocji regionu kujawsko-pomorskiego.

Celem naukowym konferencji było próba pochylenia się nad podstawową kategorią pedagogiczną, jaką jest „wychowanie”. Ten ważny, fundamentalny problem jest nie dość obecny zarówno w teorii pedagogicznej, jak i w praktyce życia codziennego w różnych jego obszarach. Z drugiej strony jednak pojęcie to nabiera znaczenia, szczególnie w czasach masowego kształcenia, utowarowienia i merkantylizacji relacji społecznych. Organizatorzy konferencji zaprosili uczestników do podjęcia następujących tematów i problemów:

1. Wartościowe życie jednostki i wspólnoty – definicje, różnice, konflikty, cechy wspólne, zbieżne, w ujęciu historycznym, współcześnie i dla przyszłości. Wartości a wychowanie (pluralizm, tolerancja, wielokulturowość, patriotyzm, praca, wiedza, rozwój, zdrowie, ekologia, materialność, merkantylizm...). Ideologie wychowania.

2. Rodzaje wspólnot i ich znaczenie dla wychowania: rodzina, rówieśnicy, szkoła, społeczność lokalna, wspólnota sąsiedzka, rówieśnicza, państwowa, narodowa, zawodowa, globalna, religijna, historyczna, kulturowa, mniejszościowa, zdominowana, represjonowana, wspólnota pamięci, tożsamości, doświadczeń, wyborów itd.

3. Edukacja dla wspólnoty regionu (regionalizm, mniejszości, grupy defaworyzowane, wspólnota lokalna, partycypacja społeczna, praca społeczna, samorządy a edukacja). Życie wspólnoty (integracja, normy i wzorce zachowań, konflikty, konflikty pokoleń, patologie, rozpad, anomia, anarchia).

4. Wychowywać współcześnie – co to znaczy? Co jest celem wychowania? Podmioty, podmiotowość wychowania. Jak badać proces wychowania? Sacrum i profanum wychowania jednostek i wspólnot.

5. Mistrzowie (nauczyciele, guru, idole itp.) w życiu jednostek i wspólnot.

6. System edukacyjny a wartościowe życie jednostki i wspólnoty (prawo, zwyczaje, ludzie, warunki materialne).

7. Instytucje kształtujące wartościowe życie, biorące udział w wychowywaniu dla wartościowego życia (szkoła, uniwersytety, domy kultury, organizacje pozarządowe, treści nauczania, metodyka, badania w tym zakresie).

8. Wychowanie w świecie wirtualnym. Wspólnota wirtualna i realna. Anonimowość i patologie świata wirtualnego. Jak badać wspólnoty wirtualne?

9. Obywatelskość i edukacja obywatelska. Nowoczesny patriotyzm. Międzykulturowy wymiar wychowania. Solidarność i wolność wspólnoty a wolność jednostki.

10. Kapitał społeczny wspólnot i jednostek. Kapitał społeczny a rozwój społeczny i rola edukacji oraz wychowania w tym procesie.

Obrady odbywały się w Bydgoszczy (19 października) i w Toruniu (20 października). Uczestników przybyłych do Bydgoszczy powitali prof. dr hab. Sławomir Kaczmarek – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą UWK, prof. dr hab. E. A. Zwolińska, prof. dr hab. Z. Kwieciński, prof. dr hab. J. Madalińska-Michalak oraz dr hab. P. Kostyło, prof. UKW, przewodniczący oddziału PTP w Bydgoszczy. Po części oficjalnej rozpoczęła się pierwsza część obrad plenarnych (moderowana przez prof. dr hab. E. A. Zwolińską), podczas których referaty wygłosili prof. dr hab. Z. Kwieciński (*Droga do człowieczeństwa. Pomędzy przystosowaniem a przekraczaniem*), dr hab. P. Kostyło, prof. UKW (*Religia, etyka i edukacja. O źródłach życia wartościowego*), prof. dr hab. J. Madalińska-Michalak (*Wizja jednostki, wspólnoty, dobrego społeczeństwa i dobrego życia a projekt edukacji Alasdaira MacIntyre'a*). W drugiej części plenarnej (kierowanej przez moderator prof. dr hab. J. Madalińską-Michalak) głos zabrali: prof. dr hab. Maria Deptuła (*Tworzenie warunków do rozwoju umiejętności współpracy*) oraz prof. dr hab. Zygmunt Wiątrowski (*Wychowanie przez pracę i do pracy wartości szczególnie pożądaną*). Po zakończeniu pierwszego dnia obrad odbyło się także Posiedzenie Prezydium Zarządu PTP.

Po zakończeniu sesji plenarnych pierwszego dnia konferencji równocześnie trwały obrady w czterech sekcjach tematycznych, podzielonych według określonych pojęć mieszczących się w polu semantycznym „wychowania”*, np. nauczyciele, środowisko, wartości, młodzież akademicka. W sekcji nr 1 zatytułowanej *Wartości nauczycieli – wartości w wychowaniu* poruszano tematy związane zawodem nauczyciela i dylematami, jakie stoją przed tą rolą np.: wychowania dzieci niepełnosprawnych, etyki zawodowej, przemian autorytetu nauczyciela, zaangażowania w działania obywatelskie czy rozwoju zawodowego nauczycieli. W sekcji nr 2: *Wychowanie do wartości w rodzinie i w środowisku szkolnym* omawiano m.in. kwestie partner-

* Nie sposób w krótkim sprawozdaniu wymienić wszystkich referatów i referentów, łącznie zgłoszono 70 wystąpień.

stwa małżeńskiego jako wartości wychowania do życia, dyskutowano nad rolą środowiska rodzinnego w procesie wychowania, szczególnie w przypadku emigracji rodziców czy w rodzinie wielokulturowej.

Sekcja nr 3 pt. *Wychowanie do wartości w edukacji akademickiej* dotyczyła różnych aspektów kształcenia akademickiego, w tym nabywania kompetencji społecznych czy budowania poczucia sensu życia studentów. Najliczniejsza okazała się sekcja nr 4 zatytułowana *Wychowanie do wartości w sferze publicznej*, w której znalazło się 11 wystąpień, często bardzo odległych od siebie merytorycznie, lecz związanych z funkcjonowaniem sfery publicznej. Szczególnie interesujące były referaty opisujące interdyscyplinarne projekty edukacyjne służące rozwojowi społeczności lokalnych w Polsce.

Drugiego dnia w Toruniu prelegentów i słuchaczy przywitani dr hab. H. Solarczyk-Szwec, prof. UMK, prof. dr hab. B. Przyborowska oraz dr hab. P. Petrykowski, prof. UMK. Podczas obrad plenarnych moderowanych przez dr hab. J. Ostrouch-Kamińską, prof. UWM, referaty wygłosili dr hab. Piotr Petrykowski, prof. UMK (*Pamięć początku – u źródeł tożsamości w wędrówce ku...*), prof. dr hab. Wanda Dróżka (*Życie wartościowe według nauczycieli. Porównanie pokoleniowe i epokowe*) oraz dr hab. Barbara Kieres, prof. KUL (*Personalistyczny wymiar życia wspólnotowego w rodzinie*). Następnie uczestnicy konferencji spotkali się w pięciu sekcjach, przy czym aż trzy z nich podejmowały kwestię ładu aksjonormatywnego i wartości.

Sekcja nr 1 zatytułowana była *System aksjonormatywny a wychowanie* i prezentowano tu referaty dotyczące różnych aspektów wychowania. Sekcja nr 2 poświęcona była tematowi młodzieży i nosiła tytuł *Młodzież wobec wspólnoty*. Debatowano tu o orientacjach wspólnotowych młodych ludzi („eventowa wspólnota”), systemie wartości młodzieży, normach rówieśniczych, ale też o potrzebach, przemocy i poczuciu sukcesu.

W sekcji nr 3 pt. *Wartości w edukacji dzieci* omówiono różnorodne tematy z zakresu edukacji wczesnoszkolnej zorientowanej na podmiotowość dzieci. Obrady w ramach sekcji nr 4 pt. *Wartości w praktyce szkoły* dotyczyły obszarów funkcjonowania szkoły – programów nauczania, motywowania uczniów, pracy emocjonalnej nauczyciela czy możliwości realizowania w szkołach form edukacji domowej.

Wspólnotowość była natomiast główną kategorią obrad ostatniej sekcji nr 5 zatytułowanej *Edukacja dla wspólnoty*. Przedstawiano tu emancypacyjne funkcje szkoły pogranicza, doświadczenie przesiedlenia dla procesu budowania nowej tożsamości, rolę szkoły w budowaniu kapitału społecznego lokalnej wspólnoty, a także opisano aktywność kulturalną osób 50+.

Sprawozdanie końcowe z obrad wszystkich sekcji przygotowali dr hab. H. Solarczyk-Szwec, prof. UMK oraz dr hab. P. Kostyło, prof. UKW. Profesorowie, poza podsumowaniem naukowych debat i dyskusji, jakie odbyły się w podczas dwóch dni konferencji, skierowali do wszystkich gości podziękowania za uczestnictwo w spotkaniu.

Należy dodać, że konferencja *Wychowanie do wartościowego życia jednostki i wspólnoty* w zamierzeniu korespondowała z tematyką Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego *Ku życiu wartościowemu. Idee – koncepcje – praktyki*, który tym razem odbędzie się w dniach 21–23 września 2016 r. w Białymstoku. Zjazd organizowany jest przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne we współpracy z Uniwersytetem w Białymstoku oraz Komitetem Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Anna M. Kola

I Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Nowy wymiar społeczny kształcenia zawodowego”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, 28.10.2015 r.

28 października 2015 r. w budynku Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach miała miejsce I Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa na temat *Nowy wymiar społeczny kształcenia zawodowego*. Konferencja została zorganizowana przez pracowników naukowych Instytutu Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach (Ukraina) i Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach. Wzięło w niej udział ponad 35 naukowców – prelegentów z 12 uniwersytetów i szkół wyższych Ukrainy, Rumunii i Polski oraz liczne grono pracowników Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Kielcach, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach, władz uczelni, wydziału i instytutów, pracowników naukowych oraz studentów UJK. Otwarcie konferencji uświetnił koncert wokalnie-instrumentalny w wykonaniu studentów Instytutu Edukacji Muzycznej UJK.

Konferencję otworzył i gości przywitał rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach prof. zw. dr hab. Jacek Semaniak. Przemówienia powitalne wygłosili też dziekan Wydziału Pedagogicznego i Artystyczne-